EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.7.2021
COM(2021) 394 final

2021/0217 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru EGP glede spremembe Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode

(Proračunska vrstica PA 13 17 01– Pripravljalni ukrep o raziskavah na področju obrambe)

(Besedilo velja za EGP)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o stališču, ki se v imenu Unije zastopa v Skupnem odboru EGP v zvezi s predvidenim sprejetjem sklepa Skupnega odbora glede spremembe Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Sporazum EGP

Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) državljanom in gospodarskim subjektom v EGP zagotavlja enake pravice in obveznosti na notranjem trgu. Določa vključitev zakonodaje EU, ki zajema štiri svoboščine, v 30 držav EGP, ki ga sestavljajo države članice EU, Norveška, Islandija in Lihtenštajn. Poleg tega Sporazum EGP zajema sodelovanje na drugih pomembnih področjih, kot so raziskave in razvoj, izobraževanje, socialna politika, okolje, varstvo potrošnikov, turizem in kultura, ki se skupaj imenujejo spremljevalne in horizontalne politike. Sporazum je začel veljati 1. januarja 1994. Evropska unija je skupaj s svojimi državami članicami pogodbenica Sporazuma.

2.2. Skupni odbor EGP

Za upravljanje Sporazuma EGP je odgovoren Skupni odbor EGP. To je forum za izmenjavo mnenj, povezanih z delovanjem Sporazuma EGP. Odločitve sprejema soglasno. V skladu z Lizbonsko pogodbo je za usklajevanje zadev EGP na strani EU odgovorna Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD).

2.3. Predvideni akt Skupnega odbora EGP

Skupni odbor EGP naj bi sprejel sklep Skupnega odbora EGP (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt) glede spremembe Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode.

Namen predvidenega akta je, da se državam Efte, ki so del EGP, omogoči nadaljnje sodelovanje v pripravljalnem ukrepu Unije o raziskavah na področju obrambe (v nadaljnjem besedilu: pripravljalni ukrep) v proračunskem letu 2021.

Pripravljalni ukrep je potekal v obdobju 2017–2019, odobritve za prevzem obveznosti pa so se lahko v proračun Unije vključile le v tem obdobju. Vendar je treba pravne obveznosti iz prejšnjih let v okviru pripravljalnega ukrepa še poravnati. Zato bi morale države Efte, ki so del EGP, še naprej sodelovati.

Lihtenštajn in Islandija nista izrazila zanimanja za sodelovanje pri tem pripravljalnem ukrepu, zato se osnutek sklepa Skupnega odbora EGP nanaša le na Norveško.

Predvideni akt bo postal zavezujoč za pogodbenice v skladu s členoma 103 in 104 Sporazuma EGP.

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) v sodelovanju s službami Komisije predloži osnutek sklepa Skupnega odbora EGP Svetu v sprejetje kot stališče Unije. ESZD upa, da bo lahko v najkrajšem možnem času osnutek predstavila v Skupnem odboru EGP.

Vsebina in narava osnutka priloženega sklepa Skupnega odbora EGP presegata zgolj tehnične prilagoditve v smislu Uredbe Sveta (ES) št. 2894/94. Stališče Unije zato določi Svet.

Člen 78 Sporazuma EGP določa, da pogodbenice okrepijo in razširijo sodelovanje v okviru dejavnosti EU na področju raziskav in tehnološkega razvoja.

Norveška je v pripravljalnem ukrepu o raziskavah na področju obrambe že sodelovala v preteklih letih (2017–2019), v katerih so bila zagotovljena sredstva za odobritve za prevzem obveznosti, in bo še naprej sodelovala, dokler ne bodo porabljene vse odobritve plačil. Poleg tega je Norveška že leta 2014 (i) sklenila sporazum o sodelovanju z Evropsko obrambno agencijo in (ii) povezana direktiva o naročilih na področju obrambe in varnosti (2009/81/ES) je bila vključena v Sporazum EGP.

V skladu s proračunsko politiko EU je sodelovanje v dejavnostih EU mogoče šele po plačilu ustreznega finančnega prispevka. Vendar se plačilo lahko izvede, ko bo ta osnutek sklepa Sveta sprejet in ko bo zahtevek EU za sredstva, ki ga pripravi Evropska komisija, poslan državam Efte, ki so del EGP.

Zato se za premostitev obdobja med 1. januarjem 2021 in prejemom zadevnega plačila osnutek sklepa Skupnega odbora uporablja tudi retroaktivno od 1. januarja 2021. Retroaktivnost ne vpliva na pravice in obveznosti zadevnih oseb ter upošteva načelo legitimnega pričakovanja.

Priloženi sklep Skupnega odbora spremlja enostranska izjava držav Efte, ki so del EGP, v kateri je navedeno, da se s sklepom podaljšuje sodelovanje pogodbenic, da se omogoči nadaljnje sodelovanje držav Efte, ki so del EGP, v pripravljalnem ukrepu Unije o raziskavah na področju obrambe. Države Efte, ki so del EGP, menijo, da obrambna vprašanja ne spadajo v področje uporabe Sporazuma EGP in da zato sprejetje tega sklepa ne razširja področja uporabe Sporazuma EGP na obrambne zadeve, ki presegajo sodelovanje držav Efte, ki so del EGP, pri navedenem pripravljalnem ukrepu. Države Efte, ki so del EGP, poudarjajo tudi, da Islandija in Lihtenštajn ne sodelujeta pri navedenem pripravljalnem ukrepu in k njemu finančno ne prispevata.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“[1].

[1] Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014 v zadevi C-399/12, Nemčija proti Svetu, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Skupni odbor EGP je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Sporazumom EGP. Akt, ki naj bi ga Skupni odbor EGP sprejel, je akt s pravnim učinkom. Predvideni akt bo zavezujoč v mednarodnem pravu v skladu s členoma 103 in 104 Sporazuma EGP.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma. Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je torej člen 218(9) PDEU v povezavi s členom 1(3) Uredbe Sveta (ES) št. 2894/94 o pravilih za izvajanje Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU glede predvidenega akta, ki ima hkrati več ciljev ali elementov, ki so neločljivo povezani, ne da bi bil eden v razmerju do drugih postranski, mora izjemoma vključevati različne ustrezne pravne podlage.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Cilji in elementi predvidenega akta spadajo na področje financiranja pripravljalnih ukrepov o raziskavah na področju obrambe. Materialna pravna podlaga ustreza pravni podlagi tega pripravljalnega ukrepa, tj. členu 58(2)(b) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba)[2].

4.3. Zaključek

Pravna podlaga za predlagani sklep bi moral biti člen 58(2)(b) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046[3] v povezavi s členom 218(9) PDEU in členom 1(3) Uredbe Sveta (ES) št. 2894/94 o pravilih za izvajanje Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru.

5. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Norveška finančno prispeva v proračunsko vrstico PA 13 17 01: „Pripravljalni ukrep o raziskavah na področju obrambe“. Točna vsota se določi, ko bo ta sklep Sveta sprejet.

6. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Ker se bo z aktom Skupnega odbora EGP spremenil Protokol 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode, je primerno, da se ga po sprejetju objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

[2] UL L 193, 30.7.2018, str. 1.
[3] UL L 193, 30.7.2018, str. 1.

2021/0217 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru EGP glede spremembe Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode

(Proračunska vrstica PA 13 17 01– Pripravljalni ukrep o raziskavah na področju obrambe)

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 2894/94 z dne 28. novembra 1994 o pravilih za izvajanje Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru[4] ter zlasti člena 1(3) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[5] ter zlasti člena 58(2)(b) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru[6] (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) je začel veljati 1. januarja 1994.

(2) V skladu s členom 98 Sporazuma EGP se lahko Skupni odbor EGP med drugim odloči spremeniti Protokol 31 k Sporazumu EGP.

(3) Protokol 31 k Sporazumu EGP vsebuje določbe o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode.

(4) Države Efte, ki so del EGP, še naprej sodelujejo v dejavnostih Unije, povezanih s proračunsko vrstico PA 13 17 01 (Pripravljalni ukrep o raziskavah na področju obrambe), ki je vključena v splošni proračun Evropske unije za proračunsko leto 2021.

(5) Protokol 31 k Sporazumu EGP bi bilo zato treba spremeniti, da se to razširjeno sodelovanje nadaljuje od 1. januarja 2021.

(6) Stališče Unije v Skupnem odboru EGP bi moralo temeljiti na priloženem osnutku sklepa –

[4] UL L 305, 30.11.1994, str. 6.
[5] UL L 193, 30.7.2018, str. 1.
[6] UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Skupnem odboru EGP glede predlagane spremembe Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode, temelji na osnutku sklepa Skupnega odbora EGP, priloženega temu sklepu.

Člen 2

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik